

Kansanvalistusseuran ilmoituskanavan ohjeet ja toimintaperiaatteet

Väärinkäytösten ilmoittamisen ja ilmoitusten käsittelyn periaatteet

---

Versio:	1.0
Voimaantulo:	14.12.2023
Kohderyhmä:	Kansanvalistusseura sr:n (" KVS-säätiö ") henkilöstö ja muut sidosryhmät
Vastuhenkilöt:	Ilmoitusten tutkintatiimi, eli KVS-säätiön toimitusjohtaja ja talous- ja hallintopäällikkö
Hyväksyjä:	KVS-säätiön hallitus

1. Tausta ja ohjeistuksen soveltamisala

Tämä ilmoittamisohjeistus on hyväksytty KVS-säätiön hallituksessa ja sitä sovelletaan koko KVS-säätiössä.

KVS-säätiön ilmoittamiskanava tarjoaa säätiön työntekijöille ja muille sidosryhmille mahdollisuuden ilmoittaa luottamuksellisesti KVS-säätiön toiminnassa havaitsemistaan väärinkäytöksistä ja toiminnasta, joka rikkoo Euroopan unionin lainsäädäntöä tai kansallista lainsäädäntöä *Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetun lain* (1171/2022) jäljempänä "ilmoittajansuojelulain" luettelemilla lainsäädännön aloilla.

Ilmoituskanava on tärkeä työkalu riskien vähentämiseksi ja luottamuksen ylläpitämiseksi, koska se auttaa KVS-säätiötä havaitsemaan mahdolliset väärinkäytökset ja reagoimaan niihin varhaisessa vaiheessa. Tässä ohjeistuksessa esitetään lakien epäiltyjen rikkomusten ilmoittamista, tutkintaa ja ilmoittajan suojaa koskevat periaatteet.

2. Ketkä voivat tehdä ilmoituksen

Ilmoituksen voivat tehdä henkilöt, joilla on joko voimassa olevan tai päättyneen työ-, toimi-, tehtävä- tai sopimussuhteen taikka muun vastaavan suhteen vuoksi yhteys KVS-säätiön toimintaan ja jotka työnsä, toimensa tai tehtävänsä yhteydessä ovat saaneen lain rikkomista koskevia tietoja KVS-säätiöstä. Ilmoituskanava on tarkoitettu ensisijaisesti KVS-säätiön työntekijöille, mutta myös muiden sidosryhmien edustajien on mahdollista tehdä ilmoitus kanavaan.

Ilmoituksen voi tehdä myös henkilö, joka on saanut lain rikkomista koskevia tietoja työtä, toimea tai tehtävää edeltäneiden neuvottelujen aikana.

3. Minkälaisista asioista voidaan tehdä ilmoitus

KVS-säätiön ilmoituskanavaan voi tehdä ilmoituksen säätiön toiminnassa havaituista epäilyistä väärinkäytöksistä tai rikkomuksista, jotka koskevat lainvastaista toimintaa seuraavilla ilmoittajansuojelulaissa tarkoitetuilla oikeudenaloilla, joita ovat:

- 1) julkiset hankinnat lukuun ottamatta puolustus- ja turvallisuushankintoja;
- 2) finanssipalvelut, -tuotteet ja -markkinat;
- 3) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen;
- 4) tuoteturvallisuus ja vaatimustenmukaisuus;
- 5) liikenneturvallisuus;
- 6) ympäristönsuojelu;
- 7) säteily- ja ydinturvallisuus;
- 8) elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus sekä eläinten terveys ja hyvinvointi;
- 9) EU:n toiminnasta annetun sopimuksen 168 artiklan tarkoittama kansanterveys;
- 10) kuluttajansuoja ja muu kuluttajan suojaamiseksi säädetty lainsäädäntö;
- 11) yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus;
- 12) kilpailuoikeus;
- 13) EU:n varainhoito, valtiontuet ja avustukset;
- 14) tullilainsäädäntö;
- 15) verolainsäädäntö.

Ilmoituskanava ei ole tarkoitettu yleisen palautteen tai työntekijän työsuhdetta koskevien huolenaiheiden esittämiseen. Yhteydenotot seuraavissa asioissa pyydetään esittämään muiden kanavien kautta:

- jos haluat antaa risuja tai ruusuja
- haluat esittää kehittämis ehdotuksia
- ulkopuolisten tahojen tekemäksi epäilemäsi rikkomukset ja väärinkäytökset
- jos asia koskee henkilökohtaisia työsuhteasioitasi.

Työsuhteeseesi liittyvissä huolenaiheissa pyydämme, että työntekijä keskustelelee asiasta ensisijaisesti esihenkilönsä tai HR:n edustajan kanssa. Yleistä palautetta KVS-säätiölle voi lähettää esimerkiksi verkkosivuiltamme löytyvään yleiseen sähköpostiosoitteeseen.

4. Miten tehdään ilmoitus

Jos henkilö havaitsee tai perustellusti epäilee lakien vastaista toimintaa, rohkaisemme häntä viipymättä ilmoittamaan asiasta KVS-säätiön ilmoituskanavaan.

Ilmoittaminen ilmoituskanavan kautta on **luottamuksellista ja ilmoittaja voi halutessaan pysyä anonyyminä**. Ilmoittajan henkilöllisyys sekä ilmoituksen kohteena olevien henkilöllisyys ja ilmoitukseen liittyvät asiakirjat säilytetään ehdottoman luottamuksellisina ilmoittajansuojelulain vaatimusten mukaisesti, ellei KVS-säätiöllä ole lain mukaista velvollisuutta ilmoittaa tietoja tai osaa niistä viranomaiselle.

Ilmoituksen tekijän ei tarvitse esittää varmoja todisteita epäilystensä tueksi, mutta hänen tulee olla vakuuttunut niiden todenperäisyydestä ja toimia vilpittömässä mielessä. Vilpittömällä mielellä tarkoitetaan sitä, että ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa rikkomista koskevan tiedon paikkansapitävyyteen ilmoittamishetkellä. **Syytöksiä ei saa esittää vahingoittamistarkoituksessa tai jos tietää ne perättömiksi.**

Ilmoitukseen ei tulisi tarpeettomasti sisällyttää henkilöitä koskevia arkaluonteisia tietoja, elleivät ne ole välttämättömiä huolenaiheen kuvailemisen kannalta.

5. Ilmoitusten vastaanotto, käsittely ja tutkinta

KVS-säätiön ilmoituskanava perustuu suojattuun ja salattuun palveluun (Webropol Case Management). Ilmoittajan niin halutessa ilmoituksen voi tehdä myös nimettömästi.

Linkki ilmoituslomakkeeseen löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta kansanvalistusseura.fi. Ilmoituslomakkeen alussa ilmoittaja valitsee, haluaako tämä jättää yhteystietonsa vai tehdä

ilmoituksen nimettömänä. Valinnan jälkeen ilmoitukseen lisätään kuvaus, mahdollinen tapahtuma-aika, sekä liitteet tarvittaessa. Ilmoittaja saa ilmoitusta tehdessään verkkosoitteen ja salasanan. Kirjautumalla näiden avulla sivulle uudestaan, ilmoittaja voi jatkaa tapauksesta viestimistä käsittelijän kanssa, antaa lisätietoja omatoimisesti, vastata mahdollisiin lisäkysymyksiin ja saada tietoa käsittelyn tilanteesta. Ilmoittaja pysyy halutessaan nimettömänä myös jatkokeskustelussa ilmoituksen käsittelijöiden kanssa.

Kaikkiin ilmoituksiin suhtaudutaan vakavasti. KVS-säätiö on sitoutunut varmistamaan, että kaikki ilmoitukset epäilyistä rikkomuksista ja väärinkäytöksistä käsitellään luottamuksellisesti, tehokkaasti sekä arvojemme ja lakien mukaisesti.

Ilmoituksen käsittelijät toimittavat vastaanottokuittauksen ilmoittajalle seitsemän (7) päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ja ryhtyvät tarpeellisiin jatkotoimiin. Jos ilmoitus on ilmoittajansuojelulain ja tämän ohjeistuksen mukainen, ilmoitus hyväksytään ja sen tutkiminen aloitetaan.

KVS-säätiön ilmoituskanavan kautta jätettyjen ilmoitusten käsittelystä ja jatkotoimista vastaa KVS-säätiön toimitusjohtaja ja talous- ja hallintopäällikkö (jäljempänä "ilmoitusten tutkintatiimi"). Ilmoituksen käsittelyyn ja tutkintaan ei kuitenkaan koskaan osallistu henkilö, jota ilmoitus koskee tai jolla on yhteyksiä epäiltyyn rikkomukseen. Tutkimusprosessin aikana ilmoitusten tutkintatiimi voi tarvittaessa pyytää tietoja ja asiantuntemusta myös ilmoitusten tutkintatiimin ulkopuolisilta henkilöiltä, esimerkiksi juridisilta asiantuntijoilta, jolloin luottamuksellisuus koskee myös heitä.

Ilmoitusten tutkintatiimi käynnistää tarvittavat selvitykset, ja käsittely on luottamuksellista. Luottamuksellisuus pätee myös silloin, kun ilmoittaja tuo itse henkilöllisyytensä esiin.

Käsittelijät voivat hylätä ilmoituksen, jos on ilmeistä, että ilmoitus ei koske tämän ohjeistuksen mukaista tilannetta, ilmoitusta ei ole tehty vilpittömässä mielessä tai se on tehty vahingoittamistarkoituksessa, saatavilla ei ole riittävästi tietoa, jotta tutkinta olisi mahdollista käynnistää, annettujen tietojen todenperäisyyttä ei pystytä luotettavasti selvittämään tai ilmoituksessa esitetty asia on jo ratkaistu.

Ilmoittajalle kerrotaan kolmen (3) kuukauden kuluessa vastaanottoilmoituksen toimittamisesta, mitä toimenpiteitä ilmoituksen perusteella toteutetaan. Asianmukaiset korjaavat toimenpiteet, sikäli kuin ne ovat tarpeen, perustuvat aina perusteellisen tutkinnan tuloksiin.

Kaikilla työntekijöillä on velvollisuus tehdä yhteistyötä sisäisissä tutkimuksissa ja antaa kysyttäessä totuudenmukaista tietoa ja pyydettyä tarpeelliset asiakirjat. **Kaikkien työntekijöiden on pidettävä luottamuksellisena kaikki tutkimusten yhteydessä saamansa tieto,** mukaan lukien ilmoittajan sekä rikkomuksesta epäillyn henkilön henkilöllisyys.

Myös ilmoittajaa ilmoittamismenettelyssä avustaneen henkilön on pidettävä salassa avustamisen yhteydessä saamansa ilmoitusta ja ilmoittajaa koskevat tiedot.

Ilmoitusten tutkintatiimi raportoi vuosittain ilmoituskanavaan tulleista ilmoituksista, sekä niiden mahdollisesti aiheuttamista jatkotoimenpiteistä KVS-säätiön hallitukselle ja/tai valtuuskunnalle. Raportointi toteutetaan ilmoittajien henkilötietoja vaarantamatta.

6. Seuraamukset tahallisesta perättömästä ilmoituksesta

Ilmoituksen tekijän on toimittava vilpittömin mielin. Vilpittömällä mielellä tarkoitetaan sitä, että ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa rikkomista koskevan tiedon paikkansapitävyyteen.

Jos ilmoittaja käyttää ilmoitusmenettelyä väärin esittämällä tietoisesti perättömiä tai pahantahtoisia väitteitä, hän syyllistyy vakavaan rikkomukseen, mikä voi johtaa työoikeudellisiin kurinpitotoimiin, jopa työsuhteen päättämiseen, sekä mahdollisesti myös yksityisoikeudellisiin ja rikosoikeudellisiin seuraamuksiin.

Tahallisesti väärää tietoa ilmoittaneen tai julkistaneen ilmoittajan on ilmoittajansuojelulain mukaan korvattava ilmoituksen kohteelle siten aiheuttamansa taloudellinen vahinko. Lisäksi henkilö, joka tahallaan ilmoittaa tai julkistaa väärää tietoa, voidaan tuomita, jollei teko ole vähäinen tai teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ilmoittajansuojelulain rikkomisesta sakkoon.

7. Vastatoimien kieltö ja ilmoittajansuojelulain mukaisen ilmoittajan suojan edellytykset

7.1 Vastatoimien kieltö

KVS-säätiö on sitoutunut tiukkaan vastatoimet kieltävään politiikkaan.

KVS-säätiö ei suvaitse vastatoimia niitä henkilöitä kohtaan, jotka työnsä, toimensa tai tehtävänsä yhteydessä ovat saaneet rikkomista koskevia tietoja KVS-säätiön toiminnasta, ja vilpittömin aikein ilmoittavat epäillyistä rikkomuksista tai osallistuvat rikkomista koskevan asian tutkimuksiin.

Kielletyksi vastatoimeksi katsotaan sellainen suora tai välillinen teko tai laiminlyönti, jonka syynä on ilmoittaminen ja joka aiheuttaa tai voi aiheuttaa ilmoittavalle henkilölle haittaa.

Kiellettyä on myös estää tai yrittää estää ilmoittajaa ilmoittamasta epäiltyä rikkomista koskevaa tietoa.

7.2 Ilmoittajansuojelulain mukaisen ilmoittajan suojan edellytykset

Ilmoittajansuojelulaissa on säädetty **erityinen ilmoittajan suoja**, jonka saamisen yleisenä edellytyksenä on, että

- a) ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa rikkomista koskevan tiedon paikkansapitävyyteen ilmoittamishetkellä, ja
- b) tällainen tieto kuuluu ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan (joka on määritelty tämän ohjeistuksen kohdassa 3), ja
- c) ilmoitus organisaation toiminnassa havaitusta rikkomisesta tehdään ensisijaisesti kyseisen organisaation sisäiseen ilmoituskanavaan, jollei ilmoittamisesta suoraan toimivaltaisen viranomaisen ilmoituskanavaan ole erikseen muualla lainsäädännössä säädetty.

Edellytysten täytyessä kiellettyjen vastatoimien kohteeksi joutuneella henkilöllä voi olla ilmoittajansuojelulain mukaisesti oikeus saada vastatoimen aiheuttamasta loukkauksesta hyvitystä ja/tai vahingonkorvausta vastatoimen aiheuttamasta taloudellisesta vahingosta siltä, joka on ilmoittajansuojelulain vastaisesti kohdistanut häneen vastatoimia.

Ilmoittajansuojelulain mukaista erityistä ilmoittajan suoja saavat myös, edellytysten täytyessä, suojattavaa ilmoittajaa ilmoittamismenettelyssä avustaneet henkilöt sekä henkilöt, joiden ilmoittaminen on tahallisesti estetty tai yritetty estää.

8. Toissijainen (ulkoinen) ilmoituskanava

Mikäli KVS-säätiön työntekijä tai muu sidosryhmään kuuluva henkilö havaitsee KVS-säätiön toiminnassa teon tai laiminlyönnin, joka on säädetty rangaistavaksi tai josta voi seurata

hallinnollinen seuraamus tai joka voi vakavasti vaarantaa lainsäädännön yleisen edun mukaisten tavoitteiden toteutumisen ja epäilty rikkomus koskee ilmoittajansuojelulaissa tarkoitettua oikeudenalaa, voi ilmoittaja tehdä tietyin edellytyksin ilmoituksen keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan, jonka toimivaltaisena viranomaisena toimii **oikeuskanslerinvirasto**.

Edellytyksenä ilmoittamiselle ulkoiseen ilmoituskanavaan ja ilmoittajansuojalain mukaisen suoja saamiselle on kuitenkin, että:

- a) työntekijä on ensin ilmoittanut rikkomisesta KVS-säätiön sisäiseen ilmoituskanavaan, mutta hänellä on perusteltu syy uskoa, ettei sisäisen ilmoituksen perusteella ole ryhdytty tarpeellisiin toimenpiteisiin ilmoituksen paikkansa pitävyyden selvittämiseksi ja tarvittaessa rikkomiseen puuttumiseksi lain edellyttämässä 3 kuukauden määräajassa; tai
- b) työntekijällä on perusteltu syy uskoa, että rikkomiseen ei voida puuttua tehokkaasti sisäisen ilmoituksen perusteella tai että hän on vaarassa joutua vastatoimien kohteeksi.

Ilmoitus KVS-säätiön toiminnassa havaituista rikkomisista tulee siis tehdä ensisijaisesti KVS-säätiön omaan sisäiseen ilmoituskanavaan.

Oikeuskanslerinvirasto toimii ilmoittajansuojelulain mukaisena keskitettynä ulkoisena ilmoituskanavana, jollei ilmoittamisesta suoraan toimivaltaisen viranomaisen ilmoituskanavaan ole erikseen säädetty. Oikeuskanslerinvirastolla on verkkosivuillaan sähköinen lomake ilmoittamista varten sekä ohjeistus ilmoittajille keskitettyyn ilmoituskanavaan ilmoittamisesta. Lisäksi oikeuskanslerinvirastolla on erillinen sähköpostiosoite ilmoittajansuojelu@gov.fi ja puhelinnumero ilmoittamista varten. Ilmoituksen voi tehdä keskitettyyn kanavaan myös suullisesti. Oikeuskanslerinvirasto on nimennyt omasta henkilöstöstään ne, jotka käsittelevät ilmoituksia.

Lisätietoja ilmoittamisesta oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan ilmoittajan suojelun yleisiin edellytyksiin löytyy oikeuskanslerinviraston sivustolta: <https://oikeuskansleri.fi/ilmoittajansuojelu>.

9. Tietosuoja

Ilmoituskanavassa käsitellään henkilötietoja ilmoituksen kohteena olevasta sekä muista asiaan liittyvistä henkilöistä, kuten todistajista, sekä ilmoittajasta, mikäli ilmoittaja on tehnyt ilmoituksen omalla nimellään. KVS-säätiö käsittelee henkilötietoja tietosuojaa koskevan lainsäädännön mukaisesti. Sovellettavaa lainsäädäntöä ovat mm. ilmoittajansuojalaki, tietosuoja-asetus ja laki yksityisyyden suojasta työelämässä.

Henkilötietojen käsittely perustuu lakisääteiseen velvoitteeseen. Tietoja käytetään mm. väärinkäytösten seuraamiseen ja selvittämiseen sekä tarvittaessa oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.

Ilmoituskanavan puitteissa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä on laadittu erillinen tietosuojaseloste, joka on saatavilla ilmoituskanavan yhteydessä. Tietosuojaselosteelta löytyy tarkemmat tiedot mm. kerättävistä henkilötiedoista, säilytysajoista ja rekisteröidyn oikeuksista.

LIITTEET:

Ilmoittajansuojelulaki: [Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta \(1171/2022\)](#)

KVS-säätiön ilmoituskanavaa koskeva tietosuojaseloste